

[Undervisningsministeren.]

Der er jo almindelig enighed her i landet om undervisningspligten. Spørgsmålet om undervisningspligtens udvidelse med nogle år — eller, hvis man vil foretrække at sige det på den måde: spørgsmålet om en ajourføring af det åremål, undervisningspligten omfatter — kan slet ikke bære den store principdiskussion om frihed eller tvang.

Det, det drejer sig om, er ganske enkelt at sikre de unges ret til undervisning og at sikre dem imod at anvende nogle kostbare ungdomsår på beskæftigelser, der er uden perspektiv såvel menneskeligt som samfundsmæssigt.

Det er hævet over enhver tvivl, at udvidelse af undervisningspligten i praksis er en frihedslovgivning, fordi den i høj grad vil være fremmede for den enkeltes frie muligheder. Det er kun i teoretiske debatter, at udvidelse af undervisningspligten kan blive gjort til noget frihedsfjendtligt.

Det gælder vedrørende dette spørgsmål som på andre uddannelsesområder: udviklingen skal ikke kunstigt forceres frem. Men vi har heller ikke lov til at afskære de unge fra muligheder, fordi vi ikke sørger for at sikre dem ret til den uddannelse, der er vigtigere for deres fremtidige muligheder end nogen sinde før.

Jeg tror, tiden er inde til, at folketetinget gennem en principdebat og en principbeslutning tager stilling til den påkrævede udvidelse af undervisningspligten, og jeg vil derfor, så snart udvalget har afgivet sin betænkning, vende tilbage til det høje ting med et grundlag for en sådan stillingtagen.

Ordføreren for forespørgerne (Gottschalk-Hansen): Jeg vil gerne takke undervisningsministeren for den meget fyldige og interessante redegørelse, som folketetinget her har fået, helt på linje med de tanker, som vi ved undervisningsministeren tidligere har givet udtryk for, og, kan jeg glædeligvis sige, på linje med synspunkter, som det konservative folkeparti gerne ser ført ud i livet. Der er nu givet meddelelse om, at vi allerede til efteråret, når tinget træder sammen i oktober, kan forvente at få forelagt forslag til en principbeslutning, hvor man

skal tage endelig stilling til udvidelse af undervisningspligten.

Ministeren talte — ligesom jeg i øvrigt selv gjorde det — om de 7 års undervisningspligt, som vi altså har haft fra 1899, og det er jo rigtigt; men i mange af de i øvrigt fortræffelige stråttækte 2-, 3- og 4-klassedelte landsbyskoler gik børnene jo i skole hver anden dag, i det mindste i sommerhalvåret, således at det med den syvårige skolepligt i virkeligheden var noget problematisk.

Når vi nu taler om vor skole, vil jeg da have lov at sige, at der faktisk blev ydet en meget værdifuld undervisning i fag som dansk, regning, skrivning og religion eller kristendomskundskab. Det var noget ret fundamentalt, og de børn, der blev undervist i den skole, gik sandelig ikke underudviklede ud i samfundet. Men vi skal jo ikke henfalde til sentimentalitet, og nu er de tidligere skoleforhold noget forældet, noget historisk. Jeg ved ikke, om det findes flere steder, men jeg har selv som vikar undervist både i en 2-klassedelt en 3-klassedelt og en 4-klassedelt skole, så mere historisk er det ikke, end at jeg altså har oplevet det. Vi er imidlertid enige om, at dette må være historie, og at vi må videre.

Når jeg har talt om den faglige undervisning eller uddannelse — jeg er enig med ministeren i, at vi skal ikke hænge os i slagord, det er jo ikke det, det drejer sig om, det er realiteterne — så tænkte jeg i første række på det 10. skoleår, som jeg altså tror vi må stille i bero indtil videre. Kan vi komme igennem med det 9., og det skulle der være mulighed for, synes jeg, vi har gjort en stor landvinding på dette uhyre vigtige område.

Midt i al min glæde over ministerens glimrende besvarelse må der jo komme et lille, beskedent hjertesuk. Den gamle Adam meldte sig. Jeg citerer ministerens tale:

„Jeg har bemærket mig, at argumentationen om det praktiske arbejdes vel-signelse netop på dette alderstrin“ — altså det 14. år —

„oftest kommer fra folk, der selv har fået en særdeles god og lang uddannelse, og som også sørger for, at deres egne børn får en god og lang uddannelse; det er altså ... de andres børn“, der er tale om. Men det er vel noget, som